

Svätojänsky

CHLEBÍK

Ja som chlieb života; kto prichádza ku mne, nikdy nebude lačniť.

Ján 6, 35

2/2019

Úvodník

Šťastne a zdravo!

Vlákniny, sacharidy, bielkoviny, na-sýtené mastné kyseliny... To sú všetky pojmy z oblasti zdravej výživy. V poslednom čase sa vyrobili v mediálnom priestore a usídlili sa nielen tam, ale aj vmysliach mnohých ľudí. Stali sa nádejou na lepší život, na spokojnú myseľ, na dlhovekosť, na šťastie.

V tej súvislosti mi prichádza na um citát Martina Luthera, ktorý povedal: „Bohom je pre nás to, od čoho si sľubujeme v živote šťastie.“ Stojí teda za zamyslenie, či prílišný dôraz na zdravú výživu nie je týmto: zbožštením kultom jedla, obživy tela. Prináša zdanlivé uspokojenie, koľko sme toho pre seba urobili, ilúziu šťastia a večnosti. Avšak uspokojenie je len telesné, večnosť nie je večnosťou, ale iba predĺžením časnosti. Je toto to šťastie, o ktoré nám má ísť? Je ono spojené len s tým, čo jeme? A ak si aj pridáme pár týždňov k svojmu životu, čo bude s nami potom? Kde budeme?

Sviatok Poďakovania za úrody zeme nám pripomína, že stravovať sa zdravo môžeme len preto, lebo je tu Boh, ktorý

nám tieto úrody požehnal. Ak sme sýti, tak je to len preto, lebo On dovolil zemi vydať hojné úrody. A On sa stará nielen o polia, ale aj o nás. On nám ponúka lepšie šťastie: nielen pre telo, ale aj pre dušu. Nielen teraz, ale aj vo večnosti.

V liste Filipským je to dobre vystihnuté: „Lebo mnohí žijú tak, ako som vám často hovoril o nich a teraz aj s plačom hovorím, že sú nepriateľmi križa Kristovho: myslia len na to, čo je zemské. Ale naša otcina je v nebesiach; odtiaľ očakávame aj Spasiteľa, Pána Ježiša Krista.“ (Filipským 3, 18-20)

Naším pravým Bohom a Pánom je Ježiš Kristus. Jemu ďakujeme za to, že sa stará o naše telá, ale z celého srdca Mu ďakujeme aj za to, že sa postaral aj o naše duše a o našu budúcnosť. A preto sa túžime stravovať zdravo, ale ešte viac túžime Jeho poslúchať, Jemu dôverovať, Jeho nasledovať. Lebo to je zdravé nielen pre telo, ale aj pre dušu. To je cesta, ako kráčať v ústrety nádeji a životu.

-pt-

Kázeň na Pamiatku reformácie

„Ale jeden z farizejov, menom Gamaliel, učiteľ zákona, ktorého si všetok ľud veľmi vážil, povstanúc v rade, kázal vyvieť na chvíľu apoštolov. A potom hovoril: Mužovia izraelskí, dobre si rozvážte, čo urobiť s týmito ľuďmi. Lebo pred nedávnom povstal Teudas, ktorý sa vydával za nejakého veľkého, a pripojilo sa k nemu asi štyristo mužov. Ale ho zabili a všetci, ktorí ho poslúchali, sa rozprchli a vyšli navnivoč. Po ňom, v dňoch popisu, povstal Judáš Galilejský a strhol so sebou ľud; aj on zahynul a všetci, ktorí ho poslúchali, boli rozprášení. Preto vám teraz hovorím: Dajte pokoj týmto ľuďom a nechajte ich. Lebo ak je z ľudí táto rada alebo toto dielo, rozpadne sa; ak je však z Boha, nebudete ich môcť zahubiť. Aby sa nedokázalo, že bojujete aj proti Bohu.“

Skutky apoštolov 5, 34 – 39

DEŇ NÁDEJE

31. október je pre svet okolo nás obyčajným dňom. Nie je zaradený medzi štátne sviatky a nevšímajú si ho ani médiá. Pre nás – evanjelikov je však dňom, kedy sa zrodila naša nádej. Nádej, že budeme Božie slovo počuť v zrozumiteľnej reči, nádej, že mu porozumieme a nádej, že sa viac nemusíme báť večného ohňa, pekla, zatratenia a hrozby cirkevného i svetského trestu za to, že nemá-

me kúpené odpustky.

Túto nádej nám priniesol sám Pán Boh. Pán Boh, ktorý si vybral útleho a bezvýznamného tridsaťtriročného augustiniánskeho mnícha Martina Luthera, aby pravda a sila evanjelia opäť uzreli svetlo sveta, tak, ako nám ich zanechali proroci a apoštoli Pána Ježiša Krista. Bol síce bezvýznamný, ale nebol sám. Bol s ním Duch Boží, ktorý ho viedol a ukazoval mu, že ďalej sa už mlčať nedá. 95

V tejto miestnosti na hrade Wartburg sa Martin Luther ukrýval v čase po Wormskom sneme. Podarilo sa mu tu preložiť Novú zmluvu do nemčiny.

téz proti odpustkom, ktoré pribil na dvere wittenberského chrámu, nebolo dielom náhody, ani citovým výlevom frustrovaného mnícha. Bol to dlhodobý proces, ktorý v Lutherovi dozrieval niekoľko rokov. Boli to roky usilovného štúdia Biblie, roky uvažovania i modlitebného zápasu, kým došlo k rozhodnému kroku, o ktorom Luther veľmi dobre vedel, že ho môže stať život. Bol to krok, ktorý znamenal zlom vo vývoji kresťanstva, kultúry i politiky v Európe. Svoju odvahu bojovať za pravdu, ktorou bol pre neho Pán Ježiš Kristus, neskôr vyjadril v poetickom spracovaní 46. žalmu, ktorý sa stal hymnou našej cirkvi: „*Môžu zničiť všetok rod i majetok, vziať česť, hrdlo, dom – náš poklad nie je v tom – nebesá nám zostanú.*“

Zámocký kostol vo Wittenbergu. Na jeho dvere pribil Martin Luther 31. októbra 1517 95 téz proti odpustkom.

ČO JE POKLAD TVOJHO ŽIVOTA?

Milí bratia a sestry, prvou otázkou nášho reformačného uvažovania je: V čom je poklad nášho života? Čo pre nás znamená a čo sme ochotní pre tento poklad obetovať my dnes? Aby sme trochu hlbšie prenikli k pohnútkam Lutherovho činu, je potrebné, aby sme odkryli súvislosti, ktoré tomu predchádzali. Čo myslíte, bola to náhoda, že Luther pribil výpovede proti odpustkom práve 31. októbra 1517, v predvečer Sviatku všetkých svätých? Nedávno sa mi dostal do ruky jeden časopis, ktorý vydáva Rímskokatolícka cirkev. Okrem rôznych informácií, oznamov a pozvaní obsahoval jeden článok, ktorý ma zarazil. Viazal sa k udalostiam, ktoré začiatkom novembra rezonujú v duši každého

z nás, k spomienke na zosnulých. Odcitujem pár viet:

„Blíži sa čas, keď si častejšie spomíname na tých, ktorí už odišli do večnosti. Zastavíme sa na cintoríne, kde zapálime sviečku, krátko sa pomodlíme. Tolko by sme chceli našim drahým ešte povedať, ale... Môžeme im však pomôcť – môžeme skrátiť a uľahčiť očistcové trápenie. Každý deň sa môže jedna duša aj našim pričinením dostať do večnej blaženosti. Počas roka máme niekoľko príležitostí, kedy môžeme získať tzv. plnomocné alebo čiastočné odpustky pre seba, alebo pre duše v očistci. Majme teda na pamäti, že odpustky sú darom pre nás, ale aj pre duše v očistci. Nebudme ľahostajní, ale pomáhajme svojej duši i dušiam, ktoré potrebujú našu pomoc.“

Oltár v Mestskom kostole vo Wittenbergu. V tomto kostole Martin Luther pôsobil ako farár. Oltárne obrazy zobrazujú krst, spoveď, Večeru Pánovu a odpustenie hriechov.

Tieto vety som si musela prečítať niekoľkokrát. Musela som pozrieť aj na rok vydania časopisu, pretože sa mi nezдалo, že tieto vety patria do 21. storočia. Neriešil sa tento „problém“ pred päťsto rokmi? Nuž riešil, ale riešenie prijali len niektorí. Je zaujímavé, že Luther priblížil teózu proti odpustkom práve 31. októbra 1517. Práve v roku, keď pápež Lev X. vyhlásil na dobu 8 rokov úplné odpustky a veriaci tak mohli pomôcť sebe i svojim blízkym. Luther viac nemohol mlčať, keď videl, čo to robí s vierou ľudí. Ako je deformované vykupiteľské dielo Pána Ježiša Krista, ktoré On sám vykonal za nás z lásky a zadarmo. A tu sa zrazu tvorí trhový mechanizmus, kupčenie s Božou milosťou, dehonestuje sa Božie slovo. Človek chce niečo predat' a iný človek zas chce niečo kúpiť. Neprekážalo by to, keby išlo o tovar, o bežné veci, ale tu išlo o obchod s niečím, čo nevlastníme, o niečo, čo je v kompetencii najvyššieho milostivého

Boha. Vynechalo sa tu niečo veľmi dôležité a podstatné a tým je pokánie. Luther to krásne vyjadril v 36. téze: *„Každý kresťan, ktorý pociťuje pravú ľútosť nad svojimi hriechmi, má úplné odpustenie trestu, ktoré mu patrí aj bez odpustkov.“*

CÍTIŠ LÚTOSŤ NAD HRIECHMI?

Naša druhá reformačná otázka znie: Pociťujeme my – evanjelici dnes ľútosť nad svojimi hriechmi? Čo pre nás znamená, že máme Božiu milosť, že ju máme zadarmo? Kázňový text z Písma svätého nás dnes zaviedol do podobnej situácie, v akej sa vo svojej dobe ocitol Luther. Apoštoli – zvestovatelia evanjelia Ježiša Krista – sa ocitli pred židovskou veľradou a mali obhájiť svoje učenie. Boli ponižovaní, vypočúvaní, bičovaní a ich život visel na vlásku. Zдалo sa, že za pravdu evanjelia budú musieť položiť aj svoje životy, ale na scéne sa objavuje jeden muž meno Gamaliel – učiteľ zákona, ktorého

si ľudia vážili – a prehovoril v rade: Boli tu už rôzni povstalci a mali aj svojich prívržencov. Keď však ich velitelia zahynuli, rozpáchli sa a boli rozprášení. Toto sú Ježišovi nasledovníci. Ich pán je mŕtvy, ale oni sú naďalej spolu. Dajme im pokoj. Ak je ich dielo ľudské, rozpadne sa, ak je však z Boha, nebudete ich môcť zahubiť, aby sa nedokázalo, že bojujete aj proti Bohu. A tak sa stalo, že apoštolí pracovali ďalej, zvesť evanjelia sa šírila a pribúdalo tých, čo uverili v Pána Ježiša Krista.

Ak sa prenesieme o niekoľko rokov neskôr do 16. storočia, vidíme niečo podobné. Je tu človek menom Luther, sú tu aj jeho prívrženci, ktorí sa snažia odovzdať čisté slovo evanjelia ľuďom. Opäť sú nepochopení, opäť sú prenasledovaní, súdení a opäť musia svoje myšlienky obhajovať. Sú to totiž slová pravdy, ktoré sa vtedajším predstaviteľom cirkvi nepáčili. Myšlienka pravdy sa však nedá uväzniť, ani upáliť. Božia pravda vždy zvíťazí. A tu sa opäť potvrdilo, čo hovorí Božie slovo, že keby boli myšlienky reformácie nesprávne, deštruktívne, alebo nepravdivé, celé toto dielo by sa rozpadlo a my by sme tu dnes nesedeli. Ak je však z Boha, kto ho môže zastaviť? Naozaj si stredoveká cirkev myslela, že v boji proti reformácii bojuje za dobrú vec? A tých bojov bolo teda naozaj dost'. Často boli kruté a neľútostné. Cieľom reformátorov nebolo cirkev rozdeliť, cieľom bolo cirkev reformovať – vrátiť do pôvodnej viery v Pána Ježiša Krista. Cieľom bolo spoznať omyly a opäť odkryť vzácny poklad evanjelia, ktorý nám aj dnes zdôrazňuje, že tak Boh miloval svet, že svojho jednorodeného Syna dal...

Práve tu by sme mali hľadať odpoveď na prvú otázku: Čo je tým pokladom

nášho života a čo pre neho dokážeme obetovať my – evanjelici dnes? Mohli by sme každý za seba vyznať to, čo Luther v roku 1529 napísal: „Môžu zničiť všetok rod i majetok, vziať česť, hrdlo, dom, náš poklad nie je v tom, nebesá nám zostanú.“ Chápeme aj my dnes po viac ako 500 rokoch, v čom bol zmysel 95 Lutherových téz? Už dávno neučíme a ani nehovoríme o odpustkoch a ako evanjelici vieme, že je to milosť Božia, cez ktorú dosiahneme odpustenie hriechov, keď konáme pravé pokánie, ku ktorému nás vedie Božie slovo. Neberieme často Božiu milosť nadarmo, pretože je zadarmo? Osobne si myslím, že pravého pokánia je aj medzi nami – evanjelikmi naozaj veľmi málo. Nebolo by medzi nami toľko pýchy, ješitnosti, tvrdohlavosti, posudzovania, závisť i nenávisť.

ZADARMO PRE VŠETKÝCH

Dielo reformácie nie je uzavretá kapitola, nie je to ukončený príbeh niekoľkých odvážnych ľudí. Reformácia stále pokračuje. Je to proces, do ktorého sme začlenení my všetci. Je to o obnove a pokání jednotlivcov, ale je to aj o obnove a pokání cirkvi ako celku. Nikto z nás predsa nemôže povedať, že je úžasný a dokonalý kresťan a že mu už nič nechýba. Všetci sme zhrešili a všetci potrebujeme počuť zvesť o odpúšťajúcej Božej milosti, o milosti, ktorú si nemôžeme ničím zaslúžiť a za nič na svete kúpiť. Milostivý Boh nám ju ponúka zadarmo. Vďaka za to, že je to zadarmo, vďaka za to, že je aj pre mňa, pre vás, pre nás všetkých. Vďaka ti Pane Bože za dielo reformácie.

Mgr. Erika Stančeková
ev. a. v. farárka v Dolnom Kubíne

Dvadsaťročný Svätojánsky prameň oslavoval

„Je to zázrak,“ povedal senior Liptovsko-oravského seniorátu Stanislav Grega v nedeľu 19. mája 2019. Stalo sa tak v Evanjelickom kostole v Liptovskom Jáne popoludní a slová boli adresované mužskému evanjelickému spevokolu Svätojánsky prameň z Liptovského Jána. Tento spevokol si totiž pripomenul 20 rokov svojej existencie na slávnostnom koncerte. Prvý nácvik mužského evanjelického spevokolu Svätojánsky prameň sa konal 29. októbra 1998. Výročie 20 rokov existencie spevokolu teda pripadol už na jeseň minulého roka. Letokruh tohto výročia si však stále pripomíname a nedeľa Cantate bola dobrou príležitosťou pre túto slávnosť.

„Je to zázrak z dvoch dôvodov. Dnes žijeme v dobe, v ktorej sa nespieva. Jednoducho ľudia prestali spievať. Spieva sa tak na základných umeleckých školách, možno v nejakých súboroch, a v podstate tak bežne už iba v cirkvi. A ten druhý zázrak je, že spievajú chlapi.“ Takto vysvetlil slová o zázraku brat senior.

PLEJÁDA ŽÁNROV, OBDOBÍ, HOSTÍ

Slávnostný koncert otvoril mužský spevokol pod vedením svojho dirigenta, zborového farára z Liptovského Jána Petra Tajáta, úvodnou piesňou Hospodin je môj pastier. Touto piesňou celých 20 rokov otvárajú aj svoje nácviky. Potom už nasledovalo ďalších 15 piesní, ktoré boli nielen prierezom repertoáru spevokolu za 20 rokov, ale zároveň boli ukážkou piesní k rozličným obdobiam, piesní jednoduchých i štvorhlasných, so sprievodom gitary i a capella.

4 piesne zaspieval spevokol spolu so ženským spevokolom. To je ďalší spevokol, ktorý pôsobí v cirkevnom zbore od roku 2013 a najmä pri veľkých sviatkoch a významných príležitostiach vystupujú i spoločne.

Slávnostného koncertu sa zúčastnili aj významní hostia. Okrem seniora Liptovsko-oravského seniorátu Stanislava Gregu sa koncertu zúčastnil emeritný biskup Július Filo, rímskokatolícky farár z farnosti sv. Jána Krstiteľa v Liptovskom Jáne Peter Kvasňák, primátor Liptovského Mikuláša Ján Blcháč, starostovia obcí na území cirkevného zboru Juraj Filo (Liptovský Ján), Ján Martinovič s manželkou (Beňadiková) a Marián Vojtík (Podtureň). Medzi účastníkmi koncertu boli domáci veriaci i z okolitých cirkevných zborov.

JE NA ČO SPOMÍNAŤ

Zborová kronika zaznamenáva: „Na štedrovečerných službách Božích 1998 vystúpil prvýkrát nový mužský zborový spevokol, 13-členný v tomto zložení: Ján Paciga – zborový dozorca, Vladimír Šarafín, Peter Kompiš, Miroslav Kompiš, Ján Šajbidor, Vladimír Mlynček, Jozef Lukáč, Jozef Hapčo, Dušan Pivko, Jaroslav Melna, Jaroslav Adamčík, farár Miloš Zaťko a Vladimír Brziak. Spevokol nacvičoval a dirigoval zborový kurátor Ľubomír Melna. Spevokol zaspieval dve

piesne: pred kázňou Ó príd' Emanuel a po kázni Za noci hlbokoj s doprovodom organa a fujary. Podanie týchto piesní mužským novým spevokolom malo veľký úspech. Veríme a dúfame, že tento mužský spevokol bude požehnané obohatovať naše služby Božie počas slávností a sviatkov."

Počas existencie spevokolu sa v ňom vystriedal nielen rad spevákov, ale aj dirigentov. Pri zrode spevokolu stál vtedajší zborový kurátor Ľubomír Melna. Potom to boli dirigenti Lucia Cukerová, Metod Rakár, Ján Haluška, Lucia Tušová, Ľubomír Vyšný, Peter Taját i Miroslava Smrečanová.

Liptovský Ján, Beňadiková, Uhorská Ves, Podtureň, Bardejov, Cisownica, Dudince, Görlitz, Háj, Hanušovce nad Topľou, Istebné, Liptovská Porúbka, Liptov-

ský Hrádok, Liptovský Mikuláš, Liptovský Ondrej, Partizánska Ľupča, Pezinok, Prešov, Pribylina, Púchov, Ružomberok, Svätý Kríž, Turčianske Teplice, Východná, Vyšná Boca. To je ukážka miest, kde všade vystupoval spevokol počas svojej 20-ročnej existencie. Spevokol spieval pri mnohých významných podujatiach. V roku 2002 spieval na Ekumenickom stretnutí kresťanov v Görlitz v Nemecku. Vystupoval na celocirkevných dňoch, na dištriktuálnom dni, na dni Liptovsko-oravského seniorátu. V roku 2013 vydal cirkevný zbor CD, na ktorom aj mužský spevokol nahral dve piesne.

Kto vie, čo má Pán pre náš spevokol ešte pripravené? Prosíme Ho v modlitbách, aby i naďalej náš spevokol chránil, požehnával a pridával i ďalších spevákov.

Peter Taját, zborový farár

Všetko robíme na Božiu slávu

Podľa slov žalmistu máme každou svojou činnosťou oslavovať Pána Boha. „Chváľte Hospodina, lebo Hospodin je dobrý, ospevujte Jeho meno, lebo je milé.“ V zbore, či v kostole je to viac menej jednoduché a jasné. Pána Boha môžeme oslavovať spevom, slovom, modlitbou, postojom...

Aj takto pomáhame druhým ľuďom. Aký by mal byť hlavný motív na pomáhanie? Čo by malo byť hlavným zameraním v živote kresťana? Čo všetko môžeme robiť, aby sme pomohli sebe aj iným?

V našom zborovom spevokole spevom oslavujeme Pána Boha už 20 rokov. 20 rokov je značne dlhá doba v živote človeka. V mužskom spevokole Svätójánsky prameň naši chlapi, ak začínali spievať ako vyše štyridsaťroční, tí začínajúci – prví speváci, sú už teraz zrelí dôchodcovia. A tak sme sa opýtali: Čo to pre vás bratia znamená byť členom tohto spevokolu, čo vám spev prináša, čo vám dal za tých dlhých 20 rokov?

Ján Paciga: „Roky sa už poznáme a všetkých nás spája láska k piesni. Tu spoznáš ľudí, ktorí spievajú a cítia... Členovia v malom zbore sú často spolu, dobre sa poznávajú, v prípade problémov si vedia poradiť i pomôcť. Byť členom spevokolu znamená nájsť si čas na stretávanie, pravidelne sa zúčastňovať nácíkov, akcií poriadaných v zbore, aj v obci a samozrejme vedieť spievať, mať na spev nadanie a lásku k piesni.“

Ľubomír Melna: Je zanietený hudobník, spevák, organista, dirigent. Po dlhšom čase sa z Bratislavy vrátil a začlenil sa zasa do spevokolu. Je rád medzi starými známymi...

Farár Peter Taját: „Je to zmysluplné strávený čas...“

Milan Brtáň: „Sme tu všetci už starší,

tešíme sa, dobrý kolektív sa utvrdzuje.“

Jozef Lukáč: Je tiež spoluzakladateľom spevokolu a veľmi rád si zaspieva, ba dokonca aj zahrá na fujare, ak to pieseň oživí, hlavne na veľké sviatky v roku.

Jaroslav Melna: „Duševne si oddýchame, zabudneme na každodenné starosti.“

Milan Jančuška: „Ja som prišiel do kolektívu neskôr. Príkladom mi bola moja teta Jančúšková, rod. Kompišová, ktorá si pri práci v záhrade spievala po-božné piesne.“

Juraj Janda: „V dnešnej dobe je veľa kultúrnych podujatí, na ktorých môžeme vidieť a počuť veľa školených a cvičených hlasov. Tu na dedine môžu spievať aj neškolené hlasy – utvára to veľmi príjemnú atmosféru dediny.“

Vladimír Mlynček: „Ja som obdivoval svoju svokru, ktorá bola veľmi po-božná a spievala piesne zo spevníka. Na jej popud som sa stal členom spevokolu.“

Ján Hlavatý: Prichádza na skúšky spevokolu z filiálky z Beňadikovej, veľmi dobre sa cíti v spoločnosti jánskych mužov – spevokolistov.

Ján Ondáš: „Ja ako člen spevokolu zhrniem svoje pocity krátko: spev mi

prináša radosť, potešenie, priateľstvo, rodinnú atmosféru. Je to silné puto a prajem si, aby malo pokračovateľov. Je na škodu, že niekoľko dobrých spevákov z rôznych príčin opustilo naše rady.”

Jozef Hapčo: „Spievam v spevokole veľmi dlho, aj pred tým v zmiešanom zbore. Prežili sme toho veľa nielen doma na Slovensku, ale aj v Poľsku, Nemecku. Viedlo nás veľa dirigentov, prísnejších aj menej prísnych. Sila nášho spevu naplňa naše duše a srdcia hlavne vtedy, keď ideme na vystúpenie mimo domova. Keď sme spievali v Görlitz v veľkej katedrále, všetko stíchlo a naše hlasy sa rozliehali po priestore. Bolo to krásne a boli sme hrdí a šťastní.”

Dušan Pivko: „Štvrtok, keď je nácvik, nechám všetku rozrobenú prácu doma, rýchlo sa ustrojím a ponáhľam sa na nácvik spevokolu. Čím sme starší, ozývajú sa rôzne nemoci, ale spev mi dáva novú silu do života. Tam zabudnem na starosti a uvoľním si myseľ, bolesti pominú. Piesne na oslavu nášho pána sú krásne, veselšie aj smutnejšie, také ako náš život. Ved’: Čože som pane môj, zrnečko prachu len...”

Marián Vojtík: „Som v spevokole rád. Mám tu priateľov, spriaznené duše. Stimulom mi je náš farár, ktorý nás drží a ako mladý človek si našiel cestu k nám, starším chlapom. V mene všetkých sa mu chcem za jeho trpezlivosť poďakovať.”

Miroslav Balco: „Ja som v zbore najmladší, ale som medzi chlapmi rád. Škoda len, že nás mladších nie je viac, aby spevokol starnutím nezanikol,

ale mal pokračovateľov. Som šťastný, keď sa nám pieseň vydarí a ľudia nám z vďačnosti zatlieskajú.”

Koncert k tomuto výročiu sa konal v kostole 19. mája 2019. Bola tu pekná účasť priaznivcov kresťanských piesní nielen našich ľudí, ale aj návštevníkov Liptovského Jána. Spevokolistov – svoje „polovičky” – prišli samozrejme podporiť aj manželky spevákov. Aj im treba poďakovať, že nielen toto predstavenie, ale aj mnohé iné na Slovensku, či v zahraničí, mali značný úspech. Sedeli sme v lavici a držali sme im palce, len aby sa im pesnička za pesničkou vydarila. A veru sa podarila! Pri piesňach spolu so ženským spevokolom nám vyskočili zimomriavky a slzy sa tlačili z očí. Tolľá krása, veľké emócie! Bolo to však **DO-KONALÉ!** Bolo to dokonalé, pretože tam bol ľudský rozmer! Boli tam emócie, chyby sme nevideli a nepočuli. A to je ľudské.

Čo som ja cítila pri počúvaní mužského štvorhlasného spevu? Máme právo a dokážeme prejaviť emócie a čo je skvelé, tak tie naše emócie vieme napr. aj prostredníctvom spevu odovzdávať ďalej, druhí ľudia ich dokážu vycítiť, prijať. Aj to som tu cítila. Som hrdá na našich chlapov, manželov, že rozdeľujú radosť a nadšenie už aj svojím postojom pred oltárom. Prajem im, nech im to štvorhlasne ladí ako jeden hlas, ktorý vyvolá také pocity, že poslucháč zabudne dýchať a naplní svoje srdce krásou, láskou a pokojom.

Nech im v tom pomáha Pán.

Na nácviku 13. júna 2019 sa s členmi spevokolu rozprávala Jana Pivková

S Bohom na svete

Liptovský Ján 23. apríla 2019 –

V utorok po Veľkej noci cirkevný zbor usporiadal prázdninový klub. Do dvadsiatky detí sa stretlo pri piesňach, hrách, ale predovšetkým pri slove Božom. Zborový farár Peter Taját predstavil príbeh pastierika Martinka Bez Boha na svete. Potom nasledovali aktivity pre deti. Bez Boha na svete

Deti namaľovali plagát, z farebných pásov vytvorili dlhú reťaz, spoločne robili predpísaný počet drepov, vytvárali básničku z daných slov, triafali guľkami do vedra, hľadali dvojice pexesa, ukázali vedomosti z dopravnej výchovy a počítali. Pokúšali sa prevrútiť plachtu, na ktorej všetci stáli, prenášali vajíčka, pribíjali klince a pod.

Sme radi, že deti mohli stráviť prázdninový čas aj s Božím slovom. Ďakujeme ochotným spolupracovníkom, ktorí pomohli aktivity pripraviť.

-pt-

Brigáda

Liptovský Ján 11. júna 2019 –

Pekne upravené okolie chrámu Božieho iste môže vypovedať niečo o duchovnej úrovni členov cirkevného zboru. Tam, kde ľudia milujú Pána Boha a cirkev, tam ochotne pridajú ruku k spoločnému dielu a postarajú sa, aby i prostredie cirkevného zboru bolo príjemné. Preto sa tešíme z každej brigády, ktorá sa v cirkevnom zbore koná, a ďakujeme Pánu Bohu za každého jedného človeka, ktorý pridá ochotnú ruku k spoločnému dielu.

Tak sa v cirkevnom zbore konala brigáda v utorok 11. júna. Zišli sa bratia a sestra, ktorí spoločne očistili a natreli ploty, brány, zábradlia, detské preliezky a ďalšie časti. Ďakujeme všetkým ochotným bratom a sestrám.

-pt-

Konfirmácia

Liptovský Ján 19. mája 2019 – Konfirmačnú skúšku zložili, dospelými kresťanmi sa stali a prvýkrát sviatosť Večere Pánovej prijímali traja konfirmandi: Anička Daňová, Miška Kováčiková a Milan Kováčik. Zborový farár Peter Taját sa prihovoral slovom Písma 2. Mojžišova 20, 7: „Nebudeš brať meno Hospodina, svojho Boha, nadarmo; lebo Hospodin nenechá bez trestu toho, kto Jeho meno zneužije!“ a Matúš 6, 33: „Hľadajte najprv kráľovstvo Božie a Jeho spravodlivosť a všetko toto bude vám pridané.“ Jedna konfirmandka, Kristínka Macková, bola konfirmovaná osobitne.

-pt-

Stretnutie s priateľmi z Poľska

Liptovský Ján 7. júna 2019 – Na prvý pohľad piatok ako každý iný, ale jeden bol predsa výnimočný. Navštívili nás totiž priatelia konfirmandi z Poľska. Na začiatku to bolo celkom nesmelé, ale potom nás pán farár naučil pár zoznamovacích hier. Hrali sme napríklad hru, v ktorej sme mali preskakovať drevá, ktoré boli každé kolo viac od seba. Potom sme si s kamarátmi zahrali futbal, bola to zábava. Poliaci proti Slovákom. Hral aj pán farár Taját. Dostal riadnu

pecku do brucha, ale bol statočný.

Po chvíli sme celkom vyhladli, tak sme si vytiahli pizzu. Bolo jej celkom dosť, ale medzi cca dvadsiatimi deťmi sa to stratí v priebehu pár minút.

Po večeri sme zas hrali futbal, alebo iné hry. Niektorí nehrali vôbec nič, iba sa navzájom rozprávali. Ale myslím, že každý si tam našiel niečo, čo ho nejakým spôsobom zabavilo, zaujalo a obohatilo.

Večer (okolo deviatej) sme mali pozerať futbal. Poprosili nás o to Poliaci, pretože Poľsko hralo dôležitý futbalový zápas. Nakoniec sme nepozerali, ale hrali sa von. My zo Slovenska sme von tancovali a Poliaci tiež.

Okolo 10:45 sa to pomaly začalo rozpúšťať. Každý si šiel svojou cestou, niekto domov, iný zase spať. Spoločne sme sa stíšili aj v modlitbe. Budem rada spomínať.

Martina Radičová

Denný detský tábor

Liptovský Ján 15. – 19. júla 2019 – 35 deť sa ocitlo v starovekej Perzii na dvore kráľa Ahasvera a kráľovnej Ester.

V pondelok sa dozvedeli, že Pán Boh má plán s každým z nás. V tvorivých dielnach si začali vyrábať masky, hudobné nástroje, korunky a oblečenie. Vo veľkej hre pomohli kráľovskému komorníkovi dať dokopy diár a pomôcť tak pripraviť kráľovskú hostinu.

V utorok sa dozvedeli o Mordochajovej vernosti Pánu Bohu. Vo veľkej hre súťažili v Perzskej olympiáde.

Keď je niekomu ťažko, volá o pomoc. Mordochaj, Ester a celý Boží ľud sa sklonili k modlitbe, keď im išlo o život.

V stredu sa aj deti naučili, aké je dobré, že sa smieme modliť k Pánu Bohu. Popoľudní si pozreli Hrad v Liptovskom Hrádku a statočne odtiaľ prišli do Jána pešo.

Audiencia u kráľa

Počas tábora sme sa venovali biblickej knihe Ester, ktorá vznikla niekedy medzi 4. a 1. storočím pred našim letopočtom. Je to nádherná kniha o sile modlitby a je mnoho dôvodov, pre ktoré je dobré a zaujímavé túto knihu poznať.

Každá z hlavných postáv je veľmi osobitá. Môžete sledovať príbeh siroty, ktorá dokázala udržať tajomstvo a nasadiť svoj život, aby pomohla svojim blízkym. Ďalej môžete stretnúť človeka, ktorý neváhal postaviť sa zlu, verejne prejavíť svoje zúfalstvo a dokázal so ctou a pokorným srdcom zvládnuť všetky svoje úlohy. V knihe vystupuje človek mnohých schopností, ktorý sa nechal ovládnuť nenávisťou, druhému šibenicu postaví a nakoniec na nej sám odvisne. Hlavnou postavou je aj kráľ, ktorého spôsoby nie sú vôbec dobré,

ale Pán Boh demonštruje na ňom svoju moc.

V knihe sa rieši všeličo, čo celkom iste patrí aj do našej doby. Napr.

- Výberové konanie
- Snaha ublížiť druhému
- Nedodržiavanie zákona
- Neprimerané reakcie
- Manipulácia pomocou poloprávd a lichotení
- Prejavy moci
- Boj o záchranu
- Zmysluplné komunikovanie naliehavej žiadosti
- Nutnosť dostať sa nepozvaný na audienciu
- Oneskorená vďaka
- Domýšľanie toho, čo nie je pravda
- Možnosť záchranu je zabrzdená platnými zákonmi

Emília Halušková

Štvrťkové táborové stretnutie pripomenulo, že podobne ako Háman bol poviazaný hriechom, tak sme aj my. Avšak máme vysloboditeľa, Pána Ježiša, ktorý môže pretrhnúť putá hriechu. Vo veľkej hre šíрили dobrú správu po Liptovskom Jáne.

Posledný deň bol venovaný záveru knihy Ester ukázal, že Hospodin je Víťaz a spolu s Ním každý, kto Mu dôveruje. Na záver tábora mali deti slávnostné posedenie ako na sviatok Púrim.

-pt-

Kto chcel, mohol vojsť k pelikánom, papagájom, ba dokonca k medvedím mláďatám. Keď spali, boli neškodné. Ale aj keď sa zobudili, nič sa nám nestalo. Keď sme sa takto potešili krásami Božieho stvorenstva, snáď nám Pán Boh pomôže spoznávať aj mnoho ďalšieho každú nedeľu na detskej besiedke. Poďakovanie patrí Jaroslavovi Kompišovi, ktorý nám túto návštevu v ZOO umožnil.

-pt-

Kontaktná ZOO

Liptovský Mikuláš 7. septembra 2019 – V prvý septembrovú nedeľu sa deti z detskej besiedky vybrali do Kontaktnéj ZOO. Najprv si pozreli výstavu motýľov v Liptovaréne. Nádherné obrovské motýle pristávali na hlavách, rukách i na oblečení a deti celé šťastné s nimi pózovali našim fotoaparátom.

Potom sme prešli do samotnej ZOO.

To najlepšie alebo nič

Pribylina 27. septembra 2019 – Najstarší výrobca automobilov na svete, spoločnosť Mercedes-Benz, mala dost času na to, aby zistila, že jej reklamné heslo je skutočne múdre: „To najlepšie alebo nič.“ Túto múdrosť však už dávno pred ňou dal Pán Boh poznať Mojžišovi, keď jeho ústami ponúkol Izraelcom dve cesty: cestu s Pánom Bohom a cestu bez Neho. Cestu života a cestu smrti. Týmito slovami sa na stretnutí dorastu Liptova prihovoril Matúš Stáňa. Stretnutie sa konalo v Kultúrnom dome v Pribyline. Tak ako každý posledný piatok v mesiaci počas školského roka, aj teraz sa tu stretli dorasty evanjelických cirkevných zborov Liptova k Božiemu slovu, hrám, piesňam.

Dorastenci z cirkevného zboru rozdelili všetkých do skupín jednoduchým spôsobom – každý dostal pri príchode na ruku náramok z obrázkom. Podľa neho si potom našiel svoju skupinu. Tieto skupiny potom mali v hre splniť niekoľko úloh, napr. zozbierať podpisy aspoň šiestich farárov, vypočítať dvadsať príkladov a pod. Potom sa dvadsať jeden dorastencov z Pribyliny posadilo na pódium a zaspievalo niekoľko piesní. Potom už Matúš Stáňa uviedol tému otázkami, ako napr. ktorá reklama je najobľúbenejšia. Po téme sa všetci opäť vrátili do skupín a v nich sa ešte rozprávali nielen o reklamách, ale aj o tom najlepšom. Po tom všetkom prišla obľúbená bodka na záver: chutné občerstvenie pripravenému pribylinskými evanjelikmi.

Tešíme sa na ďalšie stretnutie, ktoré bude 25. októbra v Liptovskom Ondreji.
-pt-

Biblická hodina mužov

Smrečany 2. októbra 2019 – 4. kapitolou Skutkov apoštolov pokračovali muži na biblickej hodine mužov v Smrečanoch 2. októbra 2019. Po uzdravení chromého sa tak dostali k časti, kde sú

Peter, Jakub a Ján vypočúvaní židovskou veľradou. Títo učeníci boli nútení, aby nehovorili nikomu o Ježišovi. Avšak Peter odpovedá: " Súďte, či je spravodlivé pred Bohom poslúchať viac vás ako Boha!" (Sk 4, 19) Nedá sa nehovoriť o Kristovi, ak je človek Krista plný. A to Peter bol! Oddiel pokračuje modlitbou spoločenstva veriacich a končí obrazom raného jeruzalemského cirkevného zboru, v ktorom sa kresťania delili o svoj majetok.

Na každej biblickej hodine býva aj diskusia k prebratému oddielu Písma. Tentokrát najviac zaujal práve záver prečítanej časti Biblie. Dokedy trvalo toto spoločné vlastníctvo raných kresťanov? Nevieme o tom veľa. Jediným zdrojom poznania sú nám totiž len prečítané verše. Vždy bolo ťažké podľa tohto ideálu žiť. Nemusíme však mať všetky veci spoločné. Ak sme ale oslobodení od sebecka, vtedy sa pri nás môže konať dielo lásky.

Na záver tohto biblického štúdia bolo opäť pripravené chutné občerstvenie.

Na biblickej hodine mužov sa stretávajú štyri cirkevné zbory: Liptovský Ján, Smrečany, Závažná Poruba a Liptovský Ondrej. Stretnutia bývajú raz za mesiac, a to každý mesiac v inom cirkevnom zbore.

-pt-

Zostaň s nami, Pane!

V povojnovom období, na prelome štyridsiatych a päťdesiatych, rokov vzniklo v Liptovsko-oravskom senioráte viacero nových zborov, ktoré sa vytvorili osamostatnením jednej alebo niekoľkých dcérocirkví (filií) od veľkých cirkevných zborov. Bolo to veľmi prezieravé rozhodnutie, ktoré bolo iniciované zo seniorátu, na čele ktorého vtedy stál senior Ľudovít Šenšel. Medzi cirkevné zbory, ktoré vtedy vznikli, patrili aj cirkevný zbor Liptovský Ondrej.

Veľké filie mali vtedy svojich kantorov – učiteľov, ktorí sa starali aj o duchovný život v jednotlivých filiách. Nebolo totiž možné, aby duchovný pastier, ktorý mal na starosti aj 3 000 členov vo viacerých obciach, sám vykonával všetku duchovnú činnosť. A tak pomáhali kantori – učelia, ktorí viedli nedeľné bohoslužby, ba v niektorých prípadoch aj pochovávali zosnulých. Boli duchovnými autoritami medzi veriacimi. Po nástupe socializmu však už túto činnosť vykonávať nesmeli. Rozhodnutie vytvoriť viac menších zborov, ktoré by mali svojich duchovných pastierov, ktorí by boli bližšie k členom zboru, malo väčší význam, než si vôbec mohli v tej chvíli uvedomovať.

Spoločným zborovým dňom s cirkevným zborom Liptovský Ján v nedeľu 22. septembra 2019 si pripomenul 70. výročie svojho osamostatnenia. Na službách Božích boli prítomní zástupcovia cirkevných zborov Liptovský Ján a Liptovský Peter so svojimi predsedníctvami, sestra farárka Viera Mosná, ktorá je dcérou bývalého brata farára Svetozára Mosného, jeho manželka Blažena a syn bývalého brata farára Ladislava Sokola Dušan Sokol s manželkou. Slávnosti sa zúčastnili starostovia zo všetkých troch obcí, ktoré tvoria cirkevný zbor, Ľubo Žubor, Milan Zuzaniak a Miroslav Kamhal. Slovo Božie zvestoval brat farár Peter Taját a príhovor k spovedi a Večeri Pánovej

povedala sestra farárka Daniela Mikušová. Spevokoly z Liptovského Jána a Liptovského Ondreja zaspievali duchovné piesne. Pri spoločnom obede sa formou prezentácie fotografií a videí vrátili k spoločnému zájazdu spojených spevokolov v Nemecku. Popoludňajší program otvorili deti básňami a piesňami a scénkou na aktuálnu tému: nájsť svoje miesto v živote cirkevného zboru. Sestra T. Sekeráková predniesla báseň a celým popoludňajším programom sa niesli piesne v podaní spojených spevokolov cirkevných zborov. Domáca sestra farárka v štyroch „spomienkach“ predstavila dejiny 70-ročnej samostatnej existencie cirkevného zboru. Na základe slov Iz 46,9: „Spomínajte na pradávne minulé veci, že ja som Boh a nieto iného, som Boh a mne rovného nieto.“ – pripomenula Božie vedenie, ochranu a požehnanie, ktoré cirkevný zbor prijal z Božích rúk. Za všetko patrí Pánu Bohu vďaka.

Uviedla, že po zriadení cirkevného zboru, ktorý tvorili Liptovský Ondrej a Kónská ako bývalé filie cirkevného zboru Liptovský Ján a Jakubovany, ktoré patrili do Liptovského Petra, si na konvente 19. júna v roku 1949 zvolili svojho prvého farára Ladislava Sokola a zborového dozorcú Petra Andreánskeho. Situácia pre mladého farára nebola ľahká. Cirkevný zbor nemal faru a budovu, ktorá slúžila na tento účel, zakúpil až v roku

1964. Brat farár býval v prenajatom byte. Počas jeho desaťročného pôsobenia cirkevný zbor prestaval kostol, priviezol oltár, zakúpil organ, prestaval a zariadil modlitebňu v Jakubovanoch. Po náročnom získavaní štátneho povolenia pre seniorálneho kaplána po rok trvajúcom uprázdnení kňazskej stanice sa predsa podarilo prísť bratovi Jánovi Kleňovi za duchovného pastiera. Do zboru sa však s rodinou presťahoval až v roku 1963, keď cirkevný zbor prenajal dom a o rok neskôr ho kúpil. Tento dom slúžil ako fara až do roku 1998, kedy cirkevný zbor postavil novú faru. Brat farár pôsobil v zbore pätnásť rokov. Vykonal veľa duchovnej práce aj napriek neľahkým podmienkam. Po jeho smrti nastúpil do cirkevného zboru v roku 1974 mladý farár Svetozár Mosný, ktorý pôsobil v zbore do roku 1988. Za jeho pôsobenia sa postavila zvonica v Konskej, opravovala sa fara aj kostol, zakúpili nové lustre, okná a elektrifikovali zvony. Po administrova-

ní bratom farárom Vladimírom Pavlíkom bola do cirkevného zboru menovaná sestra farárka Katarína Hudáková, ktorá v zbore pôsobí doteraz.

Zborový deň uzavrela sestra farárka slovami svojho predchodcu Jána Kleňa, ktoré adresoval cirkevnému zboru v roku 1969 vo svojej kňazskej správe: „Pohľad do budúcnosti je zakrytý závojom, nevieme, čo nám prinesie, ale o to najdôležitejšie prosíme: Pane, zostaň s nami i naďalej! Vo svojej moci, vo svojej láske, vo svojom slove a sviatostiach. S Ním sa netreba ničoho báť. Strach je odôvodnený len tam, kde sa stráca viera v Neho, lebo vtedy má otvorené dvere hriech a odbočujeme z cesty, ktorá vedie do radostnej večnosti. Úprimne prosíme každého dňa: Zostaň s nami, Pane! A my snažme sa zostať s Ním, bojovať ten dobrý boj viery, aby nás nič neodviedlo od Neho. Amen.“

Katarína Hudáková
ev. a. v. farárka-konseniorka

Aké je milé, keď bratia spolu bývajú... A Pánovi spievajú!

September býva nielen začiatkom nových prác v škole, ale aj v evanjelických spevokoch. Spevokoly cirkevných zborov Liptovský Ján a Liptovský Ondrej začali túto novú sezónu netradične – zájazdom do Nemecka, kde okrem iného na viacerých miestach spievali. Zájazd sa konal 10. – 15. septembra 2019 a zúčastnili sa ho mužský spevokol Svätotrojanský prameň a ženský spevokol z cirkevného zboru Liptovský Ján a miešaný spevokol z cirkevného zboru Liptovský Ondrej.

UTOROK – HOR SA NA ZÁPAD

Príchod do Unterweißbachu

Utorok, 10. september 2019, 5 hodín ráno. Skupinky ľudí s batožinami postávajú pred evanjelickými farami v Liptovskom Ondreji a v Liptovskom Jáne. Postupne nasadli do autobusu a spoločne sa vydali na ďalekú cestu do kraja Lutherovej reformácie.

Hoci pred cestou viacerých obchádzali obavy z diaľok, pohodlný autobus, dobrí vodiči a fajn partia urobili svoje. Cesta krátko Českou republikou, potom Poľskom a nakoniec nemeckou diaľnicou prešla úplne hladko bez akýchkoľvek problémov. Po trinásthodinovej ceste sme vystúpili v podhorskom mestečku Unterweißbach, kde nás privítal domáci farár Frank Fischer. Ubytoval nás na niekoľkých miestach: v obecnej turistickej ubytovni, v zborovom dome v Herschdorfe, v jednej rodine a ešte na jednom mieste. Spoločne sme sa nave-

čerali a dohodli program na ďalší deň.

STREDA – PO STOPÁCH MATERSKÝCH ŠKÔL

Oduševnený výklad v rodnom dome Fridricha Fröbela

V stredu po raňajšej pobožnosti sme sa vybrali spoznávať bohatstvo tohto kraja. Konkrétne sme sa vybrali po stopách významného rodáka z tohto kraja, Friedricha Fröbela. Tento muž sa narodil v Oberweißbachu a známym sa stal tým, že založil prvú materskú školu (Kindergarten) na svete. Priviedlo ho k tomu jeho neľahké detstvo. Myšlienku predškolskej výchovy detí spojil s pedagogickými názormi, ktoré pôsobia moderne aj po jeden a pol storočí. V tomto mestečku sme si pozreli múzeum v jeho rodnom dome. Sprevádzal nás tu srdečný pán, ktorý nás zaujal predovšetkým svoji oduševneným zápalom pre vec. Ako sám uviedol, je si vedomý, že

o tomto významnom rodákovi hovorí oduševnene, pretože sám v takejto škole vyrastal a od útleho detstva je spojený s postavou tohto vzácneho muža. Z Oberweißbachu sme sa odviezli do Bad Blankenburgu, kde sme si pozreli múzeum venované materským školám. Je umiestnené v budove prvej materskej školy.

Obed bol pre nás prichystaný v Dome Evanjelickej aliancie v Bad Blankenburgu. Táto organizácia združuje veriacich ľudí z rôznych cirkví a skupín. Má tu svoje centrum a tiež zariadenie, v ktorom sa konajú stretnutia a konferencie. Je tu možné ubytovať sa aj dobre sa najesť.

Popoludní sme absolvovali špeciálnu návštevu. V tomto mestečku sa nachádza Škola kňaznej Anny-Lujzy, v ktorej sa venujú postihnutým deťom. Zriaďovateľom je Evanjelická diakonia. Deti si pod vedením svojich pedagógov pripravili bohatý program spevu a tanca. Na oplátku im naše spevokoly zaspievali štyri piesne.

Mestečko Bad Blankenburg je významné o. i. aj tým, že je tu jeden z najväčších feudálnych hradov v Nemecku – Greifenstein. Tu sa napr. narodil Günther XXI., ktorý bol krátky čas rímskym kráľom nemeckého národa. My sme sa pokochali nádherným výhľadom na okolie z veže hradu, dali sme si dobrú

kávu a potom sme sa pobrali do Allendorfu.

V Allendorfe nás čakalo hlavné večerné podujatie: spoločný koncert s komorným spevokolom Inštitútu pre cirkevnú hudbu a hudobnú vedu na Univerzite v Greifswalde. Koncert sa konal v evanjelickom kostole. Hoci sa nás zmocňovali obavy z toho, že budeme na koncerte vystupovať s profesionálnym spevokolom, predsa sme sa nedali zahanbiť. Podľa spoločnej mienky sme spievali zo srdca, nechýbalo spoločné oduševnenie a radosť z oslavy nášho Spasiteľa.

ŠTVRTOK – MLADŠIE ROKY MARTINA LUTHERA

Vo štvrtok sa autobus vydal na cestu po stopách Martina Lutheru. Najprv zamieril do Eisenachu. Nie preto, aby skúmal pôvod známych nemeckých wartburgov, ktoré sa tu vyrábali. Naším cieľom bol rovnomenný hrad, ktorého silueta už z diaľky upúta pozornosť turistov. Tento hrad je veľmi významný pre

V dedinke Möhra

evanjelikov. V roku 1521 sa tu ukrýval Martin Luther. Po sneme vo Wormse, na ktorom odmietol odvolať svoje učenie, bola naňho vydaná ríšska kľatba. Znamenalo to, že mohol prísť aj o život. Počas cesty Durínskym lesom ho prepadli zbojníci a odvliekli so sebou. Ukázalo sa však, že to bolo len zinscenované prepadnutie, ktoré malo pomôcť Martina Luthera ukryť v bezpečí. Bol odvezený na hrad Wartburg, kde niekoľko mesiacov prebýval preoblečený za rytiera Juraja. Čas využil skutočne dobre. Za neuveriteľných jedenásť týždňov sa mu tu podarilo preložiť Novú zmluvu z pôvodnej gréckej reči do nemčiny. Tento preklad sa stal základom neskoršieho prekladu celej Biblie do nemeckého jazyka. Sprístupnil ľudu Bibliu v zrozumiteľnej reči a položil základy spisovnej nemčiny.

Na hrade je možné pozrieť si celu,

v ktorej sa Martin Luther ukrýval. Spojená je s ňou legenda, že tam Luther atramentom porazil diabla. Na stene miestnosti sa nachádzala atramentová škvrna, ktorá bola stopou po bojovom stretnutí Martina Luthera s diablom. Škvrna je stále viditeľná na stene. Hoci je teraz už obnovovaná, predsa pripomína duchovné zápasy, ktorými Martin Luther v tomto ťažkom období prechádzal.

Hrad Wartburg

Hrad je skutočne ekumenický. Okrem Martina Luthera pripomína aj Alžbetu Uhorskú, ktorá bola rímskokatolíckou cirkvou prehlásená za svätú. Úctu si zís-

kala predovšetkým svojou dobročinnosťou.

Cestou z hradu sme sa zastavili v dedinke Möhra. Z tejto maličkej dedinky pochádzal Lutherov rod. Hoci sám Martin Luther sa tu nenarodil, jeho predkov tu pripomína dom a na malom námestíčku pred ním Lutherova socha. V evanjelickom kostole, ktorý bol otvorený, sme zaspievali niekoľko piesní. Zastavili sme sa aj na námestíčku pred kostolom, kde je umiestnená veľká fotka, ktorá pripomína Lutherovu cestu z Wormsu. Zastavil sa tu a kázal ľuďom. Neskôr vznikla kresba zachytávajúca túto udalosť. V roku 2017 sa obyvatelia dedinky naaranžovali v autentických miestach a dobových šatách presne podľa tejto kresby urobili živú fotografiu. My sme sa síce podľa spomínaného obrazu nenaaranžovali, ale v týchto miestach sme sa takisto odfotili.

Ďalším miestom, kde sme sa pri návrate z Eisenachu zastavili, bol Erfurt. Je to miesto, kde Martin Luther študoval. Najprv tu nastúpil na štúdium práva. Po príhode, kedy takmer prišiel o život po údere blesku pri neďalekej dedinke Stotterheim, sa rozhodol stať sa mníchom. Vstúpil do tunajšieho Augustiniánskeho kláštora a začal študovať teológiu. Dóm, kde sa stal mníchom a kde bol aj vysvätený za kňaza, sme taktiež navštívili.

Keďže sme túžili nielen spoznávať históriu, ale aj súčasnosť a život evanjelikov, poprosili sme brata farára Franka Fischera, aby sme sa niekde zastavili k takémuto rozhovoru. Otvoril nám k tomu brány kostola vo Egelsdorfe. Tu v zborovej miestnosti, ktorá je súčasťou kostola, nám premietol fotky zo života cirkevného zboru aj rodiny. Vysvetlil nám, že situácia v cirkvi nie je ľahká.

Po prevrate a zjednotení Nemecka veľa evanjelikov vystúpilo z cirkvi. Cirkevné zbory tak boli donútené sa spájať. Na služby Božie prichádza málo ľudí. Uvedomili sme si, že naša návšteva v tomto kraji má mať aj charakter misie a povzbudenia.

PIATOK – MARTIN LUTHER REFORMÁTOR

V piatok sme sa vydali na ešte dlhšiu cestu. Tentoraz bol naším cieľom Wittenberg. Pokým v stredu sme sledovali skoršie roky Lutherovho života, teraz nás čakala prehliadka mesta, v ktorom sa uskutočnilo hlavné reformačné dielo.

Prvou pamiatkou, ktorú sme si prezreli bol mestský kostol. Aj v ňom Martin Luther kázal. Tu sa konali prvýkrát „evanjelické“ služby Božie. Potešili sme sa veľmi dobrému informačnému systému, ktorý nám vysvetlil podrobnosti o histórii kostola a tiež o jeho výzdobe. Pod tú sa podpísali predovšetkým Lucas Cranach starší a mladší. Oltárny obraz zobrazuje krst, spoveď, Večeru Pánovu a odpustenie hriechov. Predella oltára znázorňuje Martina Luthera, ktorý káže ukrižovaného Krista. V tomto kostole sme zaspievali aj evanjelickú hymnu, Lutherovu pieseň Hrad prepevný.

Čierny kláštor vo Wittenbergu – neskorší domov Lutherovcov

Navštívili sme Čierny kláštor. Tento niekdajší kláštor bol po rozpustení mníšskych rádov darovaný mestom rodine Martina Luthera. Stal sa bydliskom nielen jeho rodiny a príbuzných, ale aj útočiskom mnohých významných osobností a študentov, ktorí za reformátorom prichádzali. Z tohto domu pochádzajú známe Lutherove Reči pri stole.

Zámocký kostol vo Wittenbergu

Odtiaľ sme prešli okolo univerzity, kde Martin Luther vyučoval. Žiaľ, pôvodná budova už nestojí. Na jej mieste bola v 19. storočí postavená nová. Prišli sme do zámockého kostola. Ten pripomína pribitie 95 téz proti odpustkom. V ňom sú aj hroby reformátorov Martina Luthera a Filipa Melanchtona.

SOBOTA – MEDZI KOSTOLOM A „KIRMESOM“

Sobotu sme venovali prehliadke okolia. Dopoludnia sme sa vyviezli vláčikom a pozemnou lanovkou do Oberweißba-

chu. Tu sme navštívili evanjelický Kostol nádeje, kde nás privítal domáci brat farár Christian Göbke. Je to obrovský kostol s kazateľnou, do ktorej sa vracajú aj trinásť kazateľov. Žiaľ, opäť aj tu sme so smútkom počúvali, že počet návštevníkov nedeľných služieb Božích by poľahky porátali na prstoch rúk dvaja ľudia. Služby Božie ani tu nebývajú každú nedeľu, ale sú striedavo na jednotlivých miestach cirkevného zboru. Týždenne sa stretáva k nácviku spevokol, raz za mesiac sa koná stretnutie mládeže. Snažili sme sa brata farára povzbudiť, že má zmysel namáhať sa a mať služby Božie aj každú nedeľu. V tomto smere bol pre nás príkladom Frank Fischer, ktorý sám inicioval pred časom budovanie vzťahov s Liptovsko-oravským seniorátom a teraz sa pričínal aj o tento zájazd. Denne sa nám skutočne obetavo venoval, vynaložil veľké úsilie, aby všetko vyšlo a aby sme sa cítili dobre. Myslím, že jeho motiváciou bolo práve toto: priniesť duchovné oživenie a povzbudenie nielen jeho, ale aj okolitým cirkevným zborom.

Pod najväčšou kazateľnou v Nemecku

Z kostola sme sa vybrali na Fröbelovu vežu, odkiaľ bolo ako na dlani vidieť okolie. Potom sme sa už lanovkou

a vláčikom opäť odviezli späť. Na stanici sme nezamierili do Unterweißbachu, ale na opačnú stranu, do Sitzendorfu, kde sa konal Kirmes. Je to pomenovanie pre Pamiatku posvätenia chrámu. V stredoveku sa zaužívalo, že vo výročie Pamiatky posvätenia chrámu prichádzalo do dediny alebo do mesta veľa cudzích návštevníkov a konal sa aj výročný trh. Táto tradícia, žiaľ, už bez duchovného základu, na mnohých miestach Nemcka pretrvala dodnes. Videli sme zábavný sprievod masiek a alegorických vozidiel, ktoré predstavovali rôzne zložky práce v obci. Potom sme chvíľu pobudli na hostine, ktorá sa konala pod veľkým stanom so sprievodom dychovky.

Večer sme vystúpili na spoločnom koncerte s domácim evanjelickým spevokolom v evanjelickom kostole v Unterweißbachu. Prekvapením bolo, že sa po koncerte k nám prihlásilo niekoľko Slovieniek. Jedna sestra tu žije už desiatky rokov. Ďalšie sestry z východného Slovenska tu už päť rokov pracujú. Dozvedeli sa o našom koncerte, preto sa prišli na nás pozrieť. Aj s nimi sme sa stretli na spoločnej večeri s domácimi z cirkevného zboru.

NEDEĽA – Z DÓMU DOMOV

V nedeľu sa konali služby Božie v Herschdorfe. Kázal brat farár Frank Fischer a slovenskú liturgiu spievali Katarína Hudáková a Peter Taját. Aj tu zaznelo niekoľko piesní nášho spojeného spevokolu. Po službách Božích sme sa ešte raz spoločne stretli s našimi hosťami pri guláši v zborovom dome a potom sme už vydali na cestu späť.

Predsa ešte nás však čakala jedna zastávka. V Saalfelde, neďalekom veľkom meste, sa konalo stretnutie spevokolov a dirigentov tejto oblasti. Malo dve časti. V prvej sa prezentovali jednotliví dirigenti, ktorí cvičili spojené spevokoly rôzne piesne. Po prestávke potom nasledovala bohoslužba, na ktorej kázal brat Michael Wegner superintendent cirkevnej oblasti Rudolstadt-Saalfeld. Opäť s veľkou bázňou sme v tomto majestátnom evanjelickom kostole Johanneskirche vystúpili s niekoľkými piesňami. Potom sme sa už vydali na cestu domov.

Podakovanie patrí Frankovi Fischerovi a pani Rudolf, ktorí sa o nás starali a obetovali nemálo zo svojho času i svojich síl. Uvedomujeme si, že je našou úlohou myslieť v modlitbách na cirkev v Nemecku, aby jej Pán Boh dával ochotných a horlivých pracovníkov a otvorené srdcia poslucháčov. Aby svedectvo cirkvi bolo päť jasné, silné a presvedčivé. A tiež si uvedomujeme, aké dôležité je chodiť do chrámu, neopúšťať spoločné zhromaždenia, ale milovať prebývanie v Božom dome.

Spoločný zájazd troch spevokolov vnukol organizátorom myšlienku pokračovať v začatom diele aj v budúcnosti. Ktovie, odkiaľ bude takáto správa nabudúce...

Peter Taját

Hrad prepevný je Pán Boh tvoj?

Nápis na veži Zámockého kostola
vo Wittenbergu

Rok 1529 je považovaný väčšinou historikov za obdobie vzniku piesne Hrad prepevný je Pán Boh náš. Presnejšie je to rok prvého publikovania textu, ktorý mohol vzniknúť skôr. Chorál sa nachádzal aj v spevníku Andreasa Rauschera, ktorý vyšiel tlačou v Erfurte (1531). Kancionálov bolo vydaných viacero a niektoré sa nezachovali. Možno sa známy hymnus nachádzal aj v spevníku Hansa Weissa, vydaného v roku 1528. Čo podnietilo, aby Dr. Martin Luther zhudobnil text na text 46. žalmu? Odpovedí je v historiografii niekoľko. Napríklad tá, že Luther hľadal útočisko u Hospodina pred dojmom šírenia samoru v roku 1527. Existuje názor, že išlo o bojovú pieseň namierenú proti osmanským útočníkom. Ponímanie významu textu sa menilo nielen dobou, ale aj rôznorodým spektrom osobností, ktoré chorál uchvátil. Hrad prepevný ako protest song proti tým, ktorí odmietli reformáciu, či ako „Marseillaisa sedliackej vojny“, ako to vyjadril „spoluzakladateľ“ marxizmu Friedrich Engels.

Hymnus bol od počiatku veľmi obľúbený. Pôvodný rytmus skladby by sme dnes takmer nespoznali. Taktiež prešiel vývojom, počas ktorého bola Lutherova

pieseň inšpiráciou organových skladateľov, kými boli Johann Sebastian Bach, Max Reger, Zoltán Gárdonyi a ďalších. Hrad prepevný je aj súčasťou hudobných diel Georga Friedricha Händela, Felixa Mendelssohn – Bartholdyho, Richarda Wagnera, Jacquesa Offenbacha, či Richarda Straussa. Spievanie piesne Hrad prepevný presiahlo jej náboženský charakter aj v 19. storočí. Napríklad na festivale vo Wartburgu v roku 1817 jej interpretáciu vnímali z pohľadu prezentácie nemeckej národnosti. Vyvrcholením jej nenáboženského, až militantného používania bola prvá svetová vojna.

V súčasnosti sa v našej cirkvi používa pieseň Hrad prepevný pri sviatku Pamiatky reformácie a významných cirkevných slávnostiach ako hymna Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku. V Nemecku ju evanjelici a. v. spievajú aj počas služieb Božích na 1. pôstnu nedeľu. V našej agende sa tento deň nazýva Invocavit a nesie tému Boj s pokúšaniami. Starocirkevný lekcionár nám ponúka evanjeliový text Mt 4, 1 - 11. Pán Ježiš Kristus obstál pred pokúšaním na púšti. Obstoíš milý čitateľ aj ty, keď Boh bude pre teba hradom prepevným?

Svätopluk Strňava

Svätováňská

Tak sviet' vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky
a vlebili vášho Otca, ktorý je v nebesiach.

Detská príloha zborového časopisu

Ev. podľa Matúša 5,16

V kostole sa stretávame preto, aby sme... (Podľa kódu dosad' k číslam
správne písmená.)

... počúvali

12	31	39	23	17		34	27	31	37	31

... prijímali

34	37	23	10	35	31	34	35	23

... spolu mali

34	32	31	27	31	14	17	30	34	35	37	31

Kód

10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
A	Á	B	C	Č	D	Ď	E	É	F	G	H	CH	I	Í
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
J	K	L	Ľ	M	N	O	P	R	S	T	U	V	Z	Ž

Prečo majú veriaci ľudia navštevovať spoločenstvo cirkevného zboru?
Označ správne dôvody:

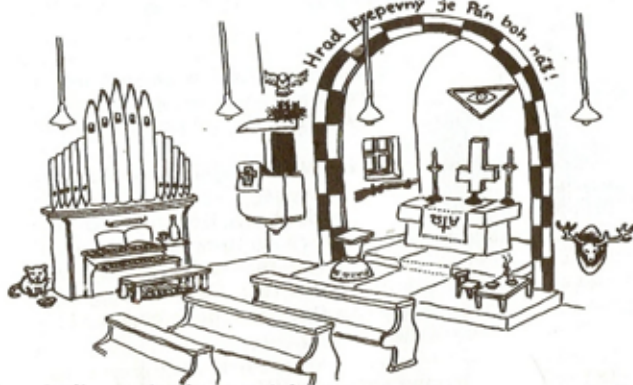
- aby ukázali svoje nové šaty ☐
- aby sa spolu zahráli ☐
- aby počúvali Božie slovo ☐
- aby sa spolu modlili ☐
- aby sa spolu rozprávali o Pánovi Ježišovi ☐
- aby si pospali ☐

V kostole ťa Božie slovo učí, že... (Z rámčeka vyber správne slovo a doplň ho do nedokončenej vety. Chýbajúce slovo má opačný význam ako prvé slovo vo vete.)

VÝSMECH, LAHOSTAJNOSŤ, NENÁVIŠŤ, ZLO, SMÚTOK

Láska je lepšia ako
Dobro je lepšie ako
Radosť je lepšia ako
Pochvala je lepšia ako
Pomoc je lepšia ako

(Červenou farbičkou preškrtni veci, ktoré do kostola nepatria a zelenou tie, ktoré nie sú uložené správne.)

Napiš aspoň tri veci, ktoré v Božom chráme robíme.

Nájdi si v Biblii verš z Listu Židom a doplň chýbajúce písmená.

„N ____ P ____ Š ____ A ____ E ____ V ____ E
 Z ____ R ____ M ____ D ____ N I ____, AKO N ____ E ____ T ____ R ____
 ____ A ____ Ú ____ V ____ Z ____ K ____.“ Žid 10;25

Riešenia úloh z čísla 1/2019 nedoručil nikto.

Riešenia nových úloh môžete doručiť na adresu: Ev. a. v. farský úrad, Starojánska 127, 032 03 Liptovský Ján. Z úspešných riešiteľov opäť vyžrebujeme troch výhercov, ktorí dostanú hodnotné odmeny.

Matrika

od 19. 4. 2018 do 20. 10. 2019

V meno Trojediného Boha boli pokrstení a členmi cirkevného zboru sa stali

28. 4. 2019.....	Ľubomír Čurný	Liptovský Ján
5. 5. 2019	Patrik Pončák	Podtureň
21. 5. 2019.....	Martin Jurík	Podtureň
26. 5. 2019.....	Ján Sojak	Bratislava
26. 5. 2019.....	Alexander Badán	Beňadiková
9. 6. 2019	Juraj Blcháč.....	Podtureň
31. 8. 2019.....	Kristína Kokavcová	Liptovský Mikuláš
1. 9. 2019	Filip Hankovský.....	Podtureň
21. 8. 2019.....	Juraj Labath.....	Liptovský Ján

„Veď ktorí ste boli pokrstení v Krista, Krista ste si obliekli.“ (Galatským 3, 27)

Konfirmovaní boli a kresťanskú dospelosť tak dosiahli

19. 5. 2019.....	Anna Daňová	Liptovský Ján
19. 5. 2019.....	Milan Kováčik	Beňadiková
19. 5. 2019.....	Michaela Kováčiková	Beňadiková
1. 6. 2019	Kristína Macková.....	Liptovský Ján

„Buď verný až o smrti a dám ti veniec života!“ (Zjavenie 2, 10)

Manželstvo uzavreli

8. 6. 2019	Ing. Michal Paukovček z Jamníka a Mgr. Silvia Chovanová z Liptovského Mikuláša

„Manželstvo všetci majte v úcte.“ (Židom 13, 4)

V nádeji vzkriesenia sme sa lúčili

6. 5. 2019	Miroslav Špaček	Liptovský Ján
9. 5. 2019	Elena Ciglerová	Uhorská Ves
5. 7. 2019	Oľga Vozáriková, rod. Ľubefanová	Podtureň
19. 9. 2019.....	Ján Pivko	Liptovský Ján
25. 9. 2019.....	Viktória Kováčová, rod. Žiaranová.....	Beňadiková
27. 9. 2019.....	Kornel Jančuška	Uhorská Ves

„Ježiš riekol: Ja som vzkriesenie a život – kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie, a nik neumrie naveky, kto žije a verí vo mňa.“ (Ján 11, 25)

Služby Božie | Cirkevný zbor ECAV na Slovensku Liptovský Ján

PODCAST

Google Podcasts

<https://podcasts.google.com/?feed=aHR0cHM6Ly9hbmNob3luZm0vcy9jOGUyY2U4L3BvZGNhc3QvcnNz>

Apple Podcasts

<https://podcasts.apple.com/sk/podcast/slu%C5%BEby-bo%C5%BEie-cirkevn%C3%BD-zbor-ecav-na-slovensku-liptovsky-j%C3%A1n/id1471825647>

Spotify®

<https://open.spotify.com/show/6QZEsRaPTMUU2w9IqbSBIS>

Anchor

<https://anchor.fm/ecavliptovskyjan>

RADIO PUBLIC

<https://radiopublic.com/sluby-boie-cirkevn-zbor-ecav-na-8XPRd5>

Breaker

<https://www.breaker.audio/sluzby-bozie-cirkevy-zbor-ecav-na-slovensku-liptovsky-jan>

Pripravujeme...

PAMIATKA REFORMÁCIE

31. 10. 2019, 17,00 Ev. kostol, L. Ján

PAMIATKA ZOSNULÝCH, 1. 11. 2019

13,00 Cintorín v Beňadikovej
13,30 Cintorín v Uhorskej Vsi
14,30 Cintorín v L. Jáne
15,30 Cintorín v Podturni

STRETNUTIA STARŠÍCH

3. 11. 2019, 13,30 Kult. dom, Beňadiková
10. 11. 2019, 13,30 Knižnica, Uh. Ves
17. 11. 2019, 14,00 Kult. dom, Podtureň
24. 11. 2019, 14,00 Zb. miestnosť, L. Ján

PAMIATKA POSVÄTENIA CHRÁMU

1. 12. 2019, 9,00 Ev. kostol, L. Ján

Obsah

Šťastne a zdravo!	3
Kázeň na Pamiatku reformácie	4
Dvadsaťročný Svätójánsky prameň oslavoval	8
Všetko robíme na Božiu slávu	10
S Bohom na svete	12
Brigáda	12
Konfirmácia	12
Stretnutie s priateľmi z Poľska	13
Denný detský tábor	13
Audiencia u kráľa	14
Kontaktná ZOO	15
To najlepšie alebo nič	15
Biblická hodina mužov	16
Zostaň s nami, Pane!	17
Aké je milé, keď bratia spolu bývajú... A Pánovi spievajú!	19
Hrad prepevný je Pán Boh tvoj?	25
Svätójánska muška	26
Matrika	28
Podcast!	29
Pripravujeme...	30

DETSKÁ BESIEDKA

každú nedeľu o 9,00 so začiatkom
v Ev. kostole

STRETNUTIA DORASTU

každú sobotu o 16,00 v zb. miestnos-
ti v L. Jáne

NÁCVIKY SPEVOKOLOV

**Mužský ev. spevokol Svätójánsky
prameň:**

vo štvrtok po stredtýždňových službách
Božích v zb. miestnosti v L. Jáne

Ženský ev. spevokol:

v sobotu o 18,00 v zasadačke Ob.
úradu v Podturni

**Mládežnícky ev. spevokol Sväto-
jánske mušky:**

v piatok o 17,00 v zb. miestnosti v L.
Jáne.

Svätójánsky

Časopis evanjelikov Cirk. zboru ECAV na Slo-
vensku L. Ján s filiálkami Beňadiková, Podtureň
a Uh. Ves.

Časopis je nepredajný! Náklady na jeden vý-
tlačok sú cca 1 €, preto sme vďační za každý
milodar na jeho vydávanie.

Pre vnútromisijnú potrebu vydáva:

Ev. a. v. farský úrad, Starojánska 127/43,
032 03 Liptovský Ján

Telefón: 044/526 33 28, 0918 828 334

Email: lipt.jan@ecav.sk

Web: www.ecavliptovskyjan.sk

IBAN: SK87 0200 0000 0032 6551 4051

Redakčná rada: Peter Taját, Naďa Kubányová,
Ján Paciga, Anna Lubelanová, Jana Daňová,
Jana Pivková

Foto: Juraj Janda, Peter Taját, web

Neprešlo jazykovou korektúrou

Technické spracovanie: Peter Taját

Ďakujeme za články, názory, námety. Redakčná
rada si vyhradzuje právo na úpravu článkov.

Prihlasovanie na
www.rodinnespolocenstvo.sk
Termín prihlasovania do 10.11.2019

ORGANIZÁTOR
OZ Rodinné
spoločenstvo ECAV

16. KONFERENCIA RODÍN

RODINNÉ MOSTY

21-24.11.2019

HOTEL SOREA HUTNÍK II. TATRAŇSKÉ MATLIARE

NA ČOM MÔŽEME STAVÄŤ A ČO
NÁS AKO GENERÁCIE ROZDEĽUJE

Hostujúca lektorka:
Marie Nováková

Odborná lektorka
v oblasti etiky, pre-
vencie rizikového
správania a krimi-
nality, manželských
a rodinných vzťahov,
manželská a rodinná
terapeutka. Venuje
sa podpore rodiny,
je tlačovou hovo-
rkyniou Národného
týždňa manželst-
va v ČR. Pracuje
s deťmi a s rizikovou
mládežou. Je vďatá
32 rokov a má dos-
pelé dcéry a syna.

VÝCHOVA DEŤÍ UKAZOVATEĽ SPRÁVNEJ CESTY

NECH
NIKT
TEBOU
NEPOHŔDA
PRE TVOJU
MLADOSŤ.
...

9.11.2019 5.12-16

PRAVIDLÁ SPRÁVNEHO SPOLUŽITIA

GENERÁCIE X, Y, A

CHRÁŇ SI SRDCE

PRÍLOHA 4,23

30 ROKOV SLOBODY A SÚČASNÉ SNAHY O ŽIVOT ZA OSTATNÝM DRÔTOM

MODEROVANÁ PANELOVÁ DISKUSIA VENOVANÁ 30. VÝROČIU NEŽNEJ REVOLÚCIE
S PRESAHOM DO SÚČASNÉHO DIANIA SPOLOČNOSTI

16. 11. 2019 o 17:00

HUDOBNÝ HOST: **IL DUETTO**

MODERÁTOR:

Mgr. František Korečko - teológ

HOSTIA :

PhDr. Marián Damankoš PhD - riaditeľ EŠŠ Prešov

**doc. Ing. Bohdan Hroboň PhD. M.A. - riaditeľ Centra
kresťanského vzdelávania**

Mgr. Ivan El'ko - gen. biskup ECAV

Mgr. Peter Dvorský - historik

**SYNAGÓGA
RUŽOMBEROK**

SO
VŠEMOŽNOU BDELOSŤOU
CHRÁŇ SI SRDCE,
LEBO
Z NEHO PRAMENÍ
ŽIVOT.

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR - ŠKOLSKÝ VÝBOR ECAV
SPOLU ORGANIZÁTOR - MESTO RUŽOMBEROK,
LIPTOVSKO - ORAVSKÝ SENIORÁT
CZ ECAV RUŽOMBEROK